

A korszerű iskola megteremtéséért

Mint arról lapunkban beszámoltunk, az MSZMP Szeged városi bizottsága összehívta a szegedi általános- és középiskolák kommunista pedagógusainak aktíváertekezletét. A jelenlévőkkel ismertették a városi pártbizottság egyik korábbi ülésének az oktatási reformmal, az iskolai oktató-nevelő munkával kapcsolatos napirendjét és az erre vonatkozó határozatot. A beszámoló — melyet Papp Gyula elvtárs, a városi pártbizottság póttagja, a városi tancs vb elnökhelyettese tartott — elemozte az oktatási reform végrehajtásában szerzett eddigi tapasztalatokat és összefoglalta a további legfontosabb feladatokat. Az alábbiakban Papp Gyula beszámolójának tartalmi ismertetését közöljük.

Az oktatási reform napirendre tűzése óta öt esztendő telt el, s azóta végrehajtásában nagy lépést tettünk előre Szegeden is. A reform gondolatát az egész társadalom ügyvé válta, sok munkát végeztek megvalósításáért a társadalmi és tömegszervezetek, üzemek és intézmények is. A nevelők áldozatkész és kezdeményező munkája nyomán országosan is kiemelkedő eredmények születtek Szegeden, különösen a munkaoktatásban és a politechnikai képzésben. Nagy pedagógiai erjedés indult meg a korszerű oktatás, az új módszerek bevezetése érdekében, s ekközben változott, fejlődött a nevelők pedagógiai szemlélete. Iskoláink közelebb kerültek az éléhez, a tanulók szemében megnőtt a fizikai, termelő munka becsülete. Napvilágot látott a reform szellemének megfelelő tanterv és nevelési terv, amely ma már a korszerű oktatás és nevelés alapját képezi.

Tegyük általánossá a tapasztalatokat!

E minőségi változásokkal párhuzamosan nőtt az iskolahálózat is. A középiskolákba például Szegeden már valamennyi jelentkezőt fel tudnak venni és néhány éven belül kialakulnak annak feltételei, hogy a középiskolák népiskolai jellegű öltsenek. Sokat tettünk az oktatás és nevelés tárgyi és személyi feltételeinek további gyarapításáért új iskolák, tantermek építésével és a pedagógus gárda számszerű növelésével is.

Most az a legfontosabb, hogy az elért eredményeket tegyük általánossá és küzdjük le a pedagógusokban és a társadalomban a konzervativizmus ittreakt megnyilvánulásait. Értessük meg, hogy a reform nem független a társadalom általános fejlődésétől, minthogy a változásoknak rendkívül nagy szerepük van a tudatformálásban, az ifjúság nevelésében. Ezek szájbják meg az igényt az oktatással és neveléssel szemben, és ezek jelentik a keretet, a környezetet a felnövekvő nemzedék számára.

A végbement változások hatottak a gyermekekre, a szülőkre és a pedagógusokra egyaránt. A televízió, a könyvek, a filmek világában nőnek fel gyermekeink, politikailag érettebbek és öntudatosabbak, szókimondók. Igen nagy a lehetőségük a spontán ismeretszerzésre is. De műveltebbek, iskolázottabbak a szülők is, nő az igényük a könyvek, a nagyobb tudás iránt, sok esetben maguk is tanulnak. S minthogy az általános műveltség egyre magasabb a pedagógus igen sok vitapartnerre talál a szülők között is. Ezért a vezetőszerepét meg akarja tartani a pedagógiai műveltségben, szüntelenül tovább kell képeznie magát.

Fogalmak új értelmezésben

A körülmények együttes hatására új módon kell értelmezni néhány fogalmat is. Az iskola például a társadalmi igénynek megfelelően otthonná és nemelothionná válik a tanuló számára. Egész napos szellemi és testi igényük kielégítése e kell berendezkednie, amihez felszerelésben is alkalmassá kell tenni. Tükröződnie kell a megváltozott társadalmi igényeknek a tananyagban is. Valamennyi tantárgy szolgálja az

új embereszmény kialakítását, a helyes világnézet nevelését! Kapcsolódjék erősebb szálakkal az éléhez! Nem szabad a reform gondolatát korlátozni, s mint az néhány-szor tapasztalható volt, a politechnikai oktatásra szűkíteni.

A célok megkövetelik, hogy a továbbiakban is küzdjünk a tanulók túlterhelése ellen és arra törekedjünk, hogy az anyagot elsősorban a tanítási órán sajátítsák el. Ennek több oka és útja van. Még mindig sok a tananyag, de az oktatás módszere is elavult. Súlyosbítja a dolgot, hogy egyes szaktanárok még a tantervvel is többet követelnek vagy a kitűnő tanulókhoz mértek a követelményeket produkciós szemléletből. A szülők sokszor szükségtelen túlórákkal terhelik meg gyermekeiket, s a megterhelés néha meghaladja még a felnötteket is. Mindez pedig káros a gyerekek egészségére, munkaerkölcsére, ráadásul nem nyújt teljes és megbízható tudást.

Enyhítene ezeken a gondokon is, ha a korszerű tananyaghoz illő korszerű módszerekkel dolgoznának a pedagógusaink, hiszen a jelenleg alkalmazott módszerek eklektikus képet nyújtanak, megtalálhatók közöttük a középkori, a polgári és a szocialista pedagógia elemei, jóllehet az utóbbiak mindinkább erősödnek. Ugyanakkor nagy gondot kell fordítani a korszerű oktatá-

si eszközök alkalmazására. Segítségül kell hívni a modern technikai eszközöket, mint például a televíziót, magnetofont, filmet és a nyelvi laboratóriumot. Allami szerveink a következő években ehhez a törekvéshez az anyagi feltételeket is biztosítják, de maguk az iskolák is többet törődjenek ilyen eszközök beszerzésével saját anyagi eszközökkel.

A szubjektív feltételek közé tartozik a tanár-diák-vizony értelmezése, amit különösképpen indokoltá tesz az, hogy a gyermekeket nemcsak tanítani kell, hanem valamennyi igényük kielégítésében feladat hárul a tanárra. Azért is felelős az iskola és a tanár is, hogy a gyerekek életét széppé tegyék. De új viszonyt kell kialakítani az iskola és a szülői ház között is, s a szülőkben pedagógiai segítőtársakat kell tisztelni, velük együtt kell dolgozni. Ugyan-ez vonatkozik a társadalmi és tömegszervezetekkel történő együttműködésre.

A reform és a kommunisták

Ezeknek a feladatoknak a megvalósításában rendkívül sok munka és nagy felelősség hárul minden nevelőre, s közöttük is elsősorban a kommunistákra, akik az oktatási reform következetes végrehajtásában élen járnak. A harc a reformért nemcsak gyakorlati, eszmei síkon is folyik. Régi előítéletekkel, beidegzett szokásokkal kell leszámolni, hogy megteremthessük a korszerű iskolát. Ezt az eszmei harcot az iskolák pártszervezeteinek kell irányítaniuk. Támaskodhatnak az ifjúsági és tömegszervezetekre, kiváló pedagógusok sokaságára. Támogassák az új, korszerű kezdeményezéseket, keressék, miként szolgálhatják leghatékonyabban az oktatási reform megvalósításának, a korszerű iskola megteremtésének feladatát.

Papp István (1937 — 1964)

A hír megdöbbenő, a fájdalom mély és tragikus: február 28-án, pénteken hajnalban Szegeden, az I. számú Belgyógyászati Klinikán meghalt Papp István, a hódmezővásárhelyi KISZ-iskola előadója, a megyei KISZ-bizottság tagja. Sokan szerették, sokan grászolják most a szerény, halkszavú fiatalembert, aki rövid életében annyit, de annyit tett a fiatalokért, a szocialista társadalomért.

Papp István elvtárs 1937-ben született Mindszentben. Ifjúsága kubikos volt, s nehez munkával keresi meg a kenyerét ma is. Papp elvtárs a Szentesi Közgazdasági Technikumban érettségizett, majd a Szentesi Gépalomában és a Mindszenti Földművelésügyi Technikumban dolgozott. 1957-től 1962-ig a KISZ Csongrád megyei bizottságának gazdasági vezetője volt, tragikus hirtelenséggel bekövetkezett haláláig a vásárhelyi KISZ-iskolán működött, mint előadó. Az ifjúsági mozgalomban végzett munka töltötte ki életének legnagyobb részét: úttörővezető, majd DISZ-funkcionárius volt, később már mint függetlenített politikai munkatárs dolgozott. Egész mozgalmi tevékenységét, helytállását jól mutatja az a tény, hogy az ellenforradalom idején fegyvert fogott a községi pártház védelmében és az elsők között kérte felvételét az MSZMP-be.

Papp István kiváló ifjúsági munkájáért már éveket elzölt megkapta a Ságvári Erdeméret és épen a halála előtti napokban

terjesztették fel a KISZ Erdeméret kitüntetésére. Mikor az emberségét, munkáját méltató javaslatot Budapestre, a KISZ Központi Bizottságához elvitték, még élt...

Papp István elvtársat a KISZ Csongrád megyei Bizottsága saját halottjának tekintti. Március 2-án, hétfőn délután 3 órakor szülőfalujában, Mindszentben temetik.

Már hagyomány Kubekházán, hogy minden esztendőben megrendezi nyugdíjasai részére az öregek napját a Sarló Kalapács Tsz, karöltve a községi tanáccsal. Ez a nap ünnepnek számít a faluban. Ez az is meglátszott, hogy tegnap délelőtt ünnepi ruhába öltözött fejkendő nőnikék és nagysipkás bácsikák iparkodtak a művelődési otthonba. Még a szépszemendős özvegy Tóth Péterné is eljött unokája, Irenyik Mihályné Babillai Ilona karján.

Nehéz elfogódottság nélkül szólni erről a kis ünnepségről. Nem az ajándékok, a szociális gondoskodásról írt itt a hangszó, hanem azon, hogy a 70–80 éves emberek közel érezték magukat a mához, a fiatalokhoz; azon, hogy a tsz róluk sem feledkeztek meg. 87

Játékból figyelmetlenségből kapkodásból

A múlt év negyedik negyedében csak egyetlen balesetet volt a Szegedi Ruhagyárban. Csak egyetlen, mert mindenki fokozott gonddal ügyelt saját magára, munkatársaira, műhelyére is. Nagy tét forgott kockán. Könnyen lemondhattak volna az üzemen címről.

Az első háromnegyed évben olyan sok baleset volt az üzemben, hogy az utolsó negyedében egy »maradt.« Ezért volt szükség a nagy óvatosságra.

— Miért nem lehetett ezt már az első negyedévben elkezdeni?

Az üzemi párt-végrehajtóbizottság ülésén hangzott el a kérdés. Most az év elején tüzték napirendre az üzemi munkásvédelmének megbeszélését.

316 munkanaptiesés

1962-ben még 638 munkanaptiesés okozott a 60, három napon túl gyógyuló balesetet. 1963-ra ez a szám felére csökkent. A múlt évben 31 ilyen baleset fordult elő, és 316 napot töltöttek betegápolmányban ezek miatt. Három napon belül gyógyuló baleset 1962-ben még 28, a múlt évben pedig 19 volt.

A statisztikai kimutatások szerint a leggyakrabban — 21 alkalommal — gépi balesetek fordultak elő. Ezt a gyakoriságot nem a védőberendezések hiánya okozza. Legtöbb esetben szabálytalan géptisztítás, figyelmetlen munka — főként a speciális gépeken — következménye a baleset.

A baleseti feyvelmi tárgyalások alkalmával a bizottságok részletesen elemzik a balesetet előidéző okokat. Észrevételeiket közlik a sérülttel, művezetőjével, sőt közvetlen munkatársaival is. Az elemzésekből következtetnek arra, hogy a balesetek okozója általában a játékos, a figyelmetlenség, a kapkodás, a technológiai feyvellem megsértése.

Biztonsági szemlék

A legfontosabbnak nem a megtörtént balesetek elemzését tartják, hanem azokat az intézkedéseket, amelyeket a balesetek megelőzése érdekében tesznek.

Törvényerejű rendelet értelmében minden hónapban tartanak biztonsági szemléket. Ezen részt vesz a vállalat igazgatója vagy főmérnöke, az üzemszervezet vezetője, a szakszervezet képviselője és az üzemi orvos. A tapasztalt munkásvédelmi hiányosságokat — a múlt évben 66 ilyen találtak — jegyzőkönyvben rögzítik. Megállapítják, a kijavítás határidejét és felelősét is.

Néha előfordul még, hogy az újonnan beállított gépeken nincsen megfelelő biztonsági felszerelés. Aki nem tartja be a biztonsági szabá-

erednek a balesetek

Üzemi párt-végrehajtóbizottság előtt a munkásvédelem

lyokat, azt akkor is felelőségre kell vonni, ha a munkahelyen baleset nem történik — mondja a rendelet. Ilyehre már volt példa a ruhagyárban, de ezt az intézkedést csak alkalmazzák.

Azt mondják, hogy a balesetek jegyzőkönyvezése, nyilvántartása a rendeletnek megfelelő. De ugyanakkor szó esett arról is, hogy a dolgozók apróbb sérüléseknél sok esetben nem keresik fel az orvosi rendelőt. Az ilyen balesetekről tehát jegyzőkönyv sem készül. Ez tehát annyit jelent, hogy hivatalos bejegyzéseikben kevesebb balesetről adnak számot, mint amennyi valójában történik az üzemben.

Amin még változtatni kell

Az üzemben jól megszervezett munkásvédelmi őrsg dolgozik. Munkájukat a balesetek számának csökkenése kíséri. Az igazság azonban az, hogy a termenként választott munkásvédelmi őröket gyakran áthelyezik és

ezzel akadályozzák folyamatos munkájukat.

Több gondot kell fordítani az újonnan belépők baleseti oktatására. Erre a célra biztosítani kell egy oktatótermet.

Az üzemben mindenféle falragaszok hívják fel a dolgozók figyelmét a balesetveszélyre. Ezek óta ugyanazon a helyen találhatók, annyira megszokottá váltak, hogy szinte már elvesztették eredeti rendeltetésüket. A falragaszokat, a figyelmeztető plakátokat jó lenne már felfrissíteni, kicserélni.

A gazdasági vezetők sokszor megfeledkeznek munkásvédelmi feladataikról. Több esetben előfordult, hogy műszakkezdés előtt nem tartottak biztonsági ellenőrzést, hogy géptisztítás-kor nem áramtalanítsák a termet. Igaz, hogy munkájuk nagyon sokrétű, de a munkásvédelemről semmiképpen nem szabad megfeledkezni.

A balesetek elkerülésénél legjárhatóbb útja azonban az, ha mindenki körültekintően, figyelmesebben dolgozik, saját testi épségének megvédeése érdekében.

Közgyűlést tartott a TIT szegedi szervezete

Megválasztották az új elnökséget

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat szegedi szervezete tegnap, szombaton délelőtti rendezte meg városi közgyűlését a Tanárképző Főiskola dísztermében. Részt vett a közgyűlésen Papp Gyula, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, Szabó G. László, a városi pártbizottság művelődésügyi felelőse, dr. Koch Sándor Kossuth-díjas egyetemi tanár, a Kenderfőny és Szécsényi TIT Csongrád megyei elnökségének elnöke, dr. Greguss Pál Kossuth-díjas egyetemi tanár, továbbá több szegedi üzemi, intézmény képviselője, a TIT számos szegedi tisztviselője és előadója. A közgyűlésen dr. Oláh Ferenc főorvos, a TIT szegedi elnökségének elnöke számolt be az ismeretterjesztés eredményeiről, arról a széles körű tevékenységről, melyet a szegedi üzemekben, termelőszövetkezetekben, művelődési otthonokban és egyéb fórumokon végzett a társulat.

Az elmúlt három esztendőben megsokszorozódott az üzemekben tartott előadások száma és gyarapodott a hallgatóság is. Számos új módszer vezeték be az ismeretterjesztésnek, s ezáltal nőtt az egész városban a társadalom és a természettudományok iránti érdeklődés. Több új forma honosodott

meg az ismeretterjesztésben — mint például a munkás- és tanárakadémia vagy az üzemekkel, való szerződés-kötés rendszere — s ezeknek bővítésére a jövőben még komolyabb lehetőségek ígérkeznek.

A beszámoló alapján széles körű vita bontakozott ki a társulat tevékenységéről és jövő terveiről, melynek során felszólalt Gönczi László, a Kenderfőny és Szécsényi Vállalat képviselője, dr. Konyó Béla egyetemi tanár, dr. Nagymihály Sándor, a szegedi járásbírószék elnöke, dr. Keresztes Matyas bíró, dr. Koch Sándor egyetemi tanár, dr. Makai Lajos egyetemi adjunktus, dr. Németh István főiskolai adjunktus, Turay Géza tanár és Ludányi István, a MÁV igazgatóság képviselője. A hozzászólásokban érintett kérdésekre Bábas Ernő és dr. Nemes Csaba, a TIT megyei titkárai és dr. Oláh Ferenc választották, majd az elnök bejelentette a korábbi elnökség lemondását, s a jelölő bizottság betervezte javaslatát az új, 17 tagú elnökségre, melyet titkos szavazással választottak meg. Ugyancsak megválasztották azt a 46 küldöttet, aki a TIT megyei közgyűlésen képviseli a szegedi szervezetelet.

A közgyűlésen elfogadják az előterjesztett határozati javaslatot is, mely körvonalazza a következő évek legfontosabb feladatait az ismeretterjesztésben. E szerint tovább fejlesztik a társulat tömegszervezeti jellegét és a tevékenység kiterjesztésével ösztönzi a szervezet a tudományos eredmények megismertetését és azok gyakorlati alkalmazását. A mezőgazdasági és műszaki tudományok eredményeinek elterjesztését egyik legfontosabb feladatának tekintik az elnökség, s ugyanígy a termelőszövetkezeti gazdák képzését. Az eddigigél fokozottabban kíván részt venni a társulat az eszmei offenzívában és ennek érdekében számos vitát is rendez időszerű társadalmi, filozófiai és egyéb kérdésekről. Nagyobb gondot fordítanak az előadások szemléltetésére, a társadalmi és tömegszervezetekkel történő együttműködésre.

A közgyűlés után az újonnan megválasztott elnökség megtartotta első ülését és ezen megválasztotta tisztviselőit. A TIT szegedi elnökségének elnökévé dr. Németh István főiskolai adjunktust, alelnökévé pedig dr. Csongor Győző muzeológust és dr. Nacsády József egyetemi adjunktust választották.

Öregek napja Kubekházán

nyugdíjas között 16 nit később megkezdtem, hogy hány gyermekem volt.

Feri fiam a tizenharmadik — mondta. — De én nem vagyok babonas. Látja, hogyan szeret bennünket, öregeket.

— Isten áldessen benneteket, fiam — mondta Nacsá Antalné Zsófia Andrásnak, a községi tanács vb elnökének. — Hát tényleg az örökünkbe léptetek, mégse dolgoztunk hiába.

Szél Antal, a tszben az öregek kertjének 73 esztendőes brigádvezetője pedig Mraznyicza János párttitkár kezét szorongatta.

— Jani, a fene hitbe volna valamikor, hogy tényleg a gondunkat viselitek majd.

Tudod, fiam, én nem is tudok szemet mondani mert a ti szívetekben még több szépség lakozik.

S a párttitkár, aki oly sok nehéz helyzetben kivágta magát, most nem tudott szólni. Mintha elszorult volna a torka.

A fehér asztal, az illatozó birkapaprikák mellett sokáig elnéztem még az idős fejkendő nőnikék és nagysipkás bácsikát. Beszélgettek, tréfálkoztak, nevetgéltek. Arcukon pedig az idő otthagya mély barázdáit, a szívkékel viszont őszintén ragaszkodnak a mához. Mosolyognak, mert ők a győztesek a múlt idő felett: fiaikban, lányaikban ott élnek majd a jövőben, utánuk pedig az unokák öröklik jussukat — a teljes életet.